

“Затверджую”

Проректор з наукової роботи і іноваційного розвитку
Київського національного університету
будівництва і архітектури,

канд. тех. наук, доцент кафедри
к.т.н., ст. н. с. Олександр КОВАЛЬЧУК

2023 р.

Витяг з Протоколу № 3

від 31.10.2023

спільного засідання кафедри «Основ архітектури та архітектурного проектування», кафедр архітектурного факультету, від ректорату Київського національного університету будівництва і архітектури – «Теорії архітектури», «Інформаційних технологій в архітектурі», «Дизайну архітектурного середовища», «Архітектурного проектування цивільних будівель і споруд»; кафедри «Реставрації пам'яток» Краківської політехніки

Голова – д-р архіт., проф. Валерій ТОВБИЧ

Секретар – вч. секретарка, канд. архіт., доц. Тетяна ЛАДАН

ПРИСУТНІ:

Від кафедри «Основ архітектури та архітектурного проектування»:

Завідувач кафедри, доктор архітектури, професор: Олег СЛЄПЦОВ;

Професорка, докторка архітектури, нострифікована докторка хабілітована:
Юлія ІВАШКО;

Професорки кафедри, доцентки, кандидатки архітектури: Світлана
ЗИМІНА, Людмила БАЧИНСЬКА;

Доценти, кандидати архітектури: Тетяна ЛАДАН, Наталія МЕЖЕННА, Гліб
УШАКОВ;

Доценти кафедри: Валерій БОГДАНОВ, Ольга ТКАЧУК;

Асистент: Сергій ТРОФИМЧУК

Аспірант: Олексій КУЦАЛО, Ян ДІН

Від кафедри «Теорії архітектури»:

Доцентка, кандидатка архітектури: Юлія ХАРАБОРСЬКА

Від кафедри «Інформаційних технологій в архітектурі»:

Професори, доктори архітектури: Валерій ТОВБИЧ, Неля ЛЕЩЕНКО;

Доцентка, кандидатка архітектури: Олена КОЗАКОВА

Від кафедри «Дизайну архітектурного середовища»:

Професор, доктор архітектури: Віктор ТІМОХІН

Від кафедри «Архітектурного проектування цивільних будівель і споруд»:

Аспіранти: Мустафа Махмуд АБДУЛГАНІ, Чжао ХУНЦЗЮАНЬ

Від ректорату КНУБА:

Проректор з наукової роботи і інноваційного розвитку, доктор технічних наук, професор: Олександр КОВАЛЬЧУК

Від кафедри «Реставрації пам'яток» Краківської політехніки:

Професорка, докторка архітектури: Домініка КУШНЄЖ-КРУПА

З Китайської народної республіки:

Мистецтвознавиця, магістерка: Шижу ВАН

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт про дисертаційну роботу, представлену на здобуття наукового ступеню кандидата архітектури за спеціальністю 18.00.01 асистента кафедри ОААП Сергія ТРОФИМЧУКА, тема: «Принципи синтезу медійних засобів і технологій в архітектурі торгово-розважальних комплексів».

Наукові керівники: доцент, канд. архіт. **Олександр КОСТЕНКО**, професор, д-р архіт. **Олег СЛЄЩОВ**.

Рецензентки: професорка, докторка архітектури, нострифікована докторка, хабілітована **Юлія ІВАШКО**; доцентка, кандидатка архітектури **Наталія МЕЖЕННА**.

ЗАПРОПОНУВАЛИ: на термін роботи спільного засідання призначити головою професора кафедри ОААП – доктора архітектури, професора **Валерія ТОВБИЧА**; секретаркою спільного засідання – кандидатку архітектури, доцентку **Тетяну ЛАДАН**.

УХВАЛИЛИ: одностайно.

Об'єктивні дані Сергія ТРОФИМЧУКА оголосив голова засідання доктор архітектури, професор Валерій ТОВБИЧ. Було зазначено, що після виправлень всіх зауважень робота рекомендується до захисту.

СЛУХАЛИ:

1.1. Доповідь стосовно дисертаційної роботи асистента кафедри ОААП Сергія ТРОФИМЧУКА. У ході доповіді дисертантом була наведена інформація про структуру роботи, розкриті її загальні положення та характеристики, серед них: актуальність теми, мета, межі, об'єкт та предмет дослідження, освоєність теми та

методика виконання дослідження. Були обґрунтовані наукова новизна і практичне значення отриманих результатів. У ході доповіді розкрито основний зміст і загальні висновки дисертаційної роботи, наведені пропозиції щодо перспектив подальших досліджень. Дисертантом представлена інформація про основні публікації.

1.1.1. Актуальність теми та її зв'язок з планами наукових робіт установи.

Актуальність теми дисертації "Методичні засади синтезу медійних засобів в архітектурі торгово-розважальних комплексів" полягає в сучасній тенденції інтеграції медіа-технологій в архітектурний простір громадських об'єктів, що підвищує їх функціональність та естетику. Це особливо важливо для торгово-розважальних комплексів, де медіа-засоби активно використовуються для створення візуальних та інформаційних комунікацій з відвідувачами. Дослідження відповідає науковим планам установи щодо вивчення нових технологій в архітектурі, впровадження інтерактивних та інформаційних медіа-рішень у громадських просторах. Робота відповідає положенням, викладеним в Указі Президента України №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», в Законах України "Про архітектурну діяльність" від 1999 р., "Про регулювання містобудівної діяльності" від 2011 р. а також основним напрямкам наукової діяльності кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА «Дослідження теорії, історії та сучасного розвитку архітектури. Реконструкція і збереження архітектурної спадщини» під державним реєстраційним номером: 0123U103342.

1.1.2. Формулювання наукового завдання, нове розв'язання якого отримано в дисертації.

Основне наукове завдання, вирішене в дисертації, полягає в розробці методичних засад синтезу медійних засобів в архітектурі торгово-розважальних комплексів. Новим підходом є введення концепцій медіа-фактури та медіа-текстури, а також принципів синергії архітектурних і медійних складових. Ці інновації сприяють кращому розумінню інтеграції медіа у просторові та композиційні рішення. Дисертант запропонував нову модель організації засобів медіа-впливу, що базується на переході від «гарячих» до «холодних» медіа, відповідно до теорії Г. Маршалла Маклуена. Дисертантом особисто розроблені такі наукові положення: концепція медіа-фактури та медіа-текстури як елементів просторової композиції в архітектурі. Теоретична модель синергії архітектурних і медійних складових, яка розкриває взаємодію між медіа-засобами та архітектурним середовищем. Підхід до організації медіа-простору на основі сценарію та сюжетної структури, де відвідувач відіграє роль протагоніста.

1.1.3. Наукові положення розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

Новизна полягає у використанні медіа-технологій для створення багатошарових, динамічних архітектурних середовищ із врахуванням комунікаційних та естетичних аспектів.

Дисертантом особисто розроблені наступні наукові положення:

- Концепції медіа-фактури та медіа-текстури, що описують естетичні та структурні особливості медіа-активної архітектури.
- Принципи синергії архітектурних і медійних складових у створенні медіа-архітектурних об'єктів, що дозволяють гармонійно інтегрувати технологічні засоби.
- Модель організації медіа-впливу на архітектурний простір, заснована на переході від “гарячих” до “холодних” медіа. Новизна полягає у запропонованій теоретичній моделі використання медіа-фасадів та інших інтерактивних елементів в архітектурному просторі, що робить його динамічним і багатофункціональним.

1.1.4. Оцінка рівня обґрунтованості та достовірності наукових результатів та висновків дисертації.

Наукові результати дисертації ґрунтуються на аналізі широкого кола теоретичних і практичних матеріалів, включаючи міжнародний досвід медіа-активної архітектури. Дослідницька база дисертації складається з 18 публікацій, представлених на наукових конференціях і у фахових виданнях. Це забезпечує високу достовірність висновків і обґрунтованість отриманих результатів. Акти впровадження підтверджують практичну апробацію методичних рішень.

1.1.5. Оцінка практичної цінності результатів дисертаційної роботи.

Практична цінність роботи полягає в розроблених методичних рекомендаціях щодо застосування медіа-засобів у проектуванні торгово-розважальних комплексів, що можуть бути використані як архітекторами, так і планувальниками при проектуванні громадських будівель. Ці методичні рекомендації дозволяють підвищити естетичні та функціональні властивості архітектурних об'єктів, надаючи їм медіа-активні властивості, що підвищує їхню привабливість для користувачів та інвесторів.

1.1.6. Оцінка належної повноти викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок автора

Матеріали дисертації достатньо повно викладені у наукових статтях та матеріалах конференцій, зокрема основні положення і результати дисертаційного дослідження, що виносяться на захист, отримані автором засвідчуються 18 публікаціями: 6 - статей у наукових фахових виданнях України; 1 – у наукових фахових виданнях інших держав; 8 – у наукових працях, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації; 3 – у наукових працях, які додатково відображають наукові результати дисертації. Особистий внесок дисертанта полягає у теоретичних та методологічних розробках, застосуванні новітніх технологій у проектуванні, а також у практичній реалізації методів, запропонованих у дисертації.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті в наукових фахових виданнях України:

1. Трофимчук С. М. Технологічні аспекти медіа-впливу в архітектурі. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: КНУБА, 2013. Вип. 33. С. 183 – 188.
2. Трофимчук С. М. Еволюція синтезу інформаційних структур в архітектурі. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: КНУБА, 2013. Вип. 34. С. 247 – 252.
3. Костенко О. Я., Трофимчук С. М. Теоретичні основи медіа-архітектурного проектування. Архітектурний вісник КНУБА. Київ: КНУБА, 2014. Вип. 4. С. 116 – 121. *Особистий внесок здобувача: ієрархія проектних задач, складові медіа-архітектурного проектування.*
4. Трофимчук С. М. Конструктивно-технологічна організація об'єктів медіа-архітектури. Архітектурний вісник КНУБА. Київ: КНУБА, 2015. Вип. 5. С. 296 – 301.
5. Трофимчук С. М. Нова візуальність медіа-активної архітектури. Архітектурний вісник КНУБА. Київ: КНУБА, 2015. Вип. 6. С. 328 – 334.
6. Trofymchuk S. Media influence as a means of the architectural space qualities expanding on the example of shopping and entertainment complexes. Проблеми теорії та історії архітектури України. Одеса: ОДАБА, 2021, № 21. С. 88 – 95.

Статті в наукових періодичних виданнях інших держав:

7. Ladan T., Bachynska L., Erofalov B., Sleptsov O., Trofymchuk S., Adamenko. M. Universal methods of architectural and urban reconstruction, restoration, and new construction using the examples of objects in Ukraine. International Journal of Conservation Science. Lasi, 2024. Vol. 15 (1). P. 253-276 (DOI: 10.36868/IJCS.2024.SI.20, SCOPUS). *Особистий внесок здобувача: використання медіафасадів, структур, доповненої реальності під час реконструкції (у висновках до статті).*

Тези та матеріали наукових конференцій:

8. Костенко О. Я., Трофимчук С. М. Напрямки медіа-архітектурного синтезу у формуванні громадських будівель та споруд. Сучасна архітектурна освіта: Архітектура: образ, естетика, емоційний контекст: тези доп. VI Всеукраїнської наукової конференції – друге видання, м.Київ, 7-8 лист. 2013 р. КНУБА, 2013. 206 с. *Особистий внесок здобувача: медіа-засоби в архітектурному просторі та функціональна структура об'єкта.*
9. Трофимчук С. М. Тенденції розвитку медіа-форм в архітектурі. Наукова конференція молодих вчених, аспірантів і студентів: тези доп. конф., м. Київ, 12-14 лист. 2013 р. КНУБА, 2013. С. 32.
10. Трофимчук С. М. Теоретичні основи дизайну медіа-архітектурного середовища. Архітектура та екологія: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 17-19 лист. 2014 р. НАУ, Вип. 6, 2014. С. 286 – 288.
11. Трофимчук С. М. Медіа-поле сучасного урбанізованого простору. Сучасні проблеми містобудування. Перспективи та пріоритети розвитку: матеріали

Всеукраїн. наук.-практ. інтернет-конф. молодих учених та студентів. м. Луцьк, 4-6 груд. 2014 р. РВВ ЛНТУ, 2014. С. 66 – 67.

12. Трофимчук С. М. Композиційна роль медіа-засобів у сучасній архітектурі. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: тези доп. конф., м. Київ, 2015 р. КНУБА, 2015. Вип. 41. С. 215 – 218.

13. Трофимчук С. М. БУД-МАЙСТЕР-КЛАС-2015: тези доп. Перш. всеукраїн. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів і студентів: м. Київ, 26-27 лист. 2015 р. КНУБА, 2015.

14. Трофимчук С. М. Цифрове розширення архітектурного простору. Філософія науки, техніки і архітектури в гуманістичному вимірі: тези доп. IV Міжнарод. наук.-практ. конф., м. Київ, 10-11 лист. 2023 року. КНУБА, 2023.

15. Трофимчук С. М. Формування архітектурного мовлення через мистецьку взаємодію. Сучасна архітектурна освіта XV. Відбудова та розвиток в європейському контексті: тези доп. XV Всеукраїнської. наук. конф., м. Київ, 23 лист. 2023 року. КНУБА, 2023.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

16. Костенко О. Я., Трофимчук С. М., Медіа-синтез в інформаційному полі сучасного міста. Архітектурний вісник КНУБА. Київ: КНУБА, 2013. Вип. 1. С. 153 – 162. *Особистий внесок здобувача: медіа-поле, медіа-структура, пластика медіа-структур, ТРЦ Океан Плаза.*

17. Трофимчук С. М. Нова естетика медіа-архітектурного синтезу. Архітектурний вісник КНУБА. Київ: КНУБА, 2014. Вип. 2. С. 120 – 124.

Методичні рекомендації:

18. Слепцов О. С., Трофимчук С. М. Медійна виразність в сучасній громадській архітектурі: [методичні вказівки до виконання курсових проєктів]. Київ: КНУБА, 2016. 24 с. (Схвалено та рекомендовано для видання та впровадження в навчальній програмі для спеціальності 191 “Архітектура та містобудування” з дисципліни “Архітектурне проєктування” кафедрою Основ архітектури та архітектурного проєктування КНУБА від 27 жовтня 2016, протокол № 3). *Особистий внесок здобувача: розширення архітектурного інструментарію новими засобами медіа-фасадів та медіа-структур.*

1.1.7 Оцінка відповідності змісту, структури та оформлення роботи встановленим вимогам

Зміст і структура дисертації відповідають встановленим вимогам. Робота складається з анотації, термінологічного словника, вступної частини, трьох розділів, висновків та додатків. Загальний обсяг роботи відповідає вимогам до кандидатських дисертацій, ілюстративний матеріал забезпечує наочність викладених результатів. Викладення матеріалу є логічним та послідовним.

1.1.8. Оцінка мови та стилю дисертації

Мова дисертації науково-академічна, відповідає вимогам до наукових текстів. Стиль викладення точний, зрозумілий та послідовний, що дозволяє легко сприймати матеріал. Терміни і визначення, зокрема нові концепції медіа-фактури та медіа-текстури, чітко пояснюються та використовуються у контексті.

1.1.9. Оцінка відповідності змісту дисертаційної роботи паспорту спеціальності

Зміст роботи повністю відповідає спеціальності 18.00.01 – Теорія архітектури та реставрація пам'яток архітектури, оскільки в дисертації досліджується питання медіа-архітектурного синтезу, що є актуальним напрямом розвитку архітектури та містобудування. У роботі детально розглянуто архітектурні принципи проектування медіа-активних об'єктів та їх значення для розвитку архітектури громадських просторів.

1.2. ДО ДОПОВІДАЧА БУЛИ ПОСТАВЛЕНІ ЗАПИТАННЯ, НА ЯКІ ОТРИМАНО ВІДПОВІДІ:

Професор, доктор архітектури Валерій ТОВБИЧ: Чим закінчується дисертація, чи є впровадження? Чи є практичні візуальні компоненти?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Впровадження – методичні вказівки до виконання курсових проектів студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування».

Професорка кафедри, доцентка, кандидатка архітектури Людмила БАЧИНСЬКА: варто підключитись в дипломне проектування.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: цікава робота, скажіть будь ласка: робота називається «Принципи...», до речі, в доповіді Ви нічого про це не сказали, наведені чотири принципи, як Ви вважаєте, чи потрібен якийсь естетичний принцип? Я не кажу про Тріаду Вітрувія, Ви пропонуєте якусь схему організації фасадів, архітектурного простору, навіть організації часу – простору-часу. Як Ви вважаєте, чи потрібно розглядати якісь естетичні принципи, про естетику художнього образу, стильових ознак?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: В роботі є присвячена цьому частина. Наприклад, я розглядав те що контент який відтворюється на медіа-фасадах може бути локалізований в архітектурному просторі, тобто може бути прилаштований під простір.

Я дивився на це таким чином, що візуальні образи на медіа-фасадах торгово-розважальних комплексів формуються переважно не архітекторами, тобто варто

спрямувати структуру організації медіа-засобів таким чином, щоб вони були в синергії з архітектурою. Але якщо я розроблю певні концепції гарної візуальної форми від них можуть відмовитись ті самі рекламисти. Тобто хочеться створити єдину систему. Яка буде спрямовувати і архітекторів і тих хто буде займатись візуальним контентом.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: Це не зовсім відповідь на питання, тому що естетика у Вітрувія це краса, сьогодні це може бути і гармонія і щось інше, тобто, як я зрозумів, Ви пишете: «Сформульовані принципи...» і ми читаємо: «принцип доцільності, принцип супідрядності, принцип трансформації і розширення...». Коли я це читаю, дуже тяжко це проєціювати на архітектуру, архітектурне середовище. «Принцип доцільності» - чого, «супідрядності» чого?

Робота називається «Принципи...», але я б назвав її «Засоби...», тому що в засоби входять і принципи, і методи (друга глава роботи), і прийоми. Як на мене, це робота більш широкого плану ніж принципи, тому що принципам у Ваших висновках присвячено чотири рядки.

Мені здається, що естетика повинна бути присутня.

В авторефераті шостий пункт висновків повинен бути більше пов'язаний із назвою роботи.

Професор, доктор архітектури Валерій ТОВБИЧ: скоріше за все «естетика» з'явиться в принципах.

Я так розумію, що «Принципи...» у назві були сформульовані на початкових етапах роботи?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Так.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: Ви кажете про «методи», друга глава – вона пов'язана із методами. Принципи, методи і прийоми це і є засоби.

Професор, доктор архітектури Валерій ТОВБИЧ: термінологічна гра, яка дає можливість, так би мовити, вийти на кінцевий результат, який задовольняє вимогам, що Ви започаткували в самій назві.

Професорка кафедри, доцентка, кандидатка архітектури Людмила БАЧИНСЬКА: Питання таке, наприклад: коли існують медіа-засоби які використовуються в архітектурі, то велике значення має формотворення, тому що воно або дозволяє варіантність використання медіа-засобів, або обмежує. Скажіть будь ласка, в тому що Ви розповідали я не почула слова «формотворення», як це пов'язано із медіа-засобами? Скажіть будь ласка, досліджували, чи не досліджували, в якій часині роботи?

Професор, доктор архітектури Валерій ТОВБИЧ (*доповнюючи попереднє запитання): Кожному інформаційному об'єкту має відповідати певний простір, і це впливає на формотворення самого об'єкта. Зрозуміли взаємозв'язок?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Є планшети, де я розглядав можливості медіа-засобів підсилувати певні вектори архітектурної композиції, це взаємний процес, якщо архітектор замислював, що зробить у певному місці акцент – він може це зробити простором, він може підсилити медіа-засобами. Якщо архітектор хоче сконцентрувати увагу на певному центрі – також може зробити статичну композицію і розмістити медійний «маяк», який буде приваблювати увагу глядача. Я це розглядав разом, представив на планшетах де є композиційні ідеї як можна організувати такий простір. Простір і медіа-засоби тут працюють разом.

Професорка кафедри, доцентка, кандидатка архітектури Людмила БАЧИНСЬКА: Уточнююче питання: варіантність і різноманіття. Ви передбачаєте в медіа-засобах використання різноманіття? Є форма і на неї може проєкціюватися щось, це буде стаціонарне, стабільне зображення чи вона може бути змінним, динамічним?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Так, воно може бути змінним і в класифікаціях це відображено, те що відтворення може бути: оновлюваним, динамічним, постійним.

Професорка кафедри, доцентка, кандидатка архітектури Людмила БАЧИНСЬКА: Тобто поняття формотворення буде пов'язане із цим процесом, динамічне відтворення чи не динамічне?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Так, стосовно візуального формотворення – так.

Доцентка, кандидатка архітектури Тетяна ЛАДАН: Чи розглядаєте Ви в своїй роботі такі композиційні, художні особливості як оптичні ілюзії? Це можна зробити за допомогою медіа-засобів і це буде впливати на формотворення тому що оптична ілюзія змінить візуальну форму.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: на даному планшеті показано як контент може впливати на форму. Також були розглянуті можливості коли інформація яка відтворюється на медіа-фасадах може бути предметною, абстрактною, що також може впливати на те чи повідомлення руйнує архітектурну форму або підкреслює її.

Доцентка, кандидатка архітектури Тетяна ЛАДАН: Останні планшети, якщо це аналіз оптичних ілюзій, це ваша розробка, чи Ви спираєтесь на якісь дослідження?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Здебільшого я спирався на те що знаходив у практиці, я це описав, але не я є автором цих вирішень, подібних до деконструкції фасаду проєкціями як от «Kyiv Lights Festival 2019»

Доцентка, кандидатка архітектури Тетяна ЛАДАН: Ще одне запитання, в авторефераті написано: «об'єкт дослідження: різноманітні об'ємно-планувальні структури та системи», що Ви мали на увазі під «різноманітні структури та системи»?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Я так описав простір торгово-розважальних комплексів.

Доцентка, кандидатка архітектури Тетяна ЛАДАН: В роботі мабуть повинне бути розгалуження, що таке структура, що таке система і слово «різноманітні» варто прибрати.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Дякую, я подивлюсь на це.

Доцентка, кандидатка архітектури Тетяна ЛАДАН: Ще, чи «торгово-розважальні» не є русизмом? Можливо – торговельно розважальні?

Професор, доктор архітектури Валерій ТОВБИЧ: Я уважно подивився на ваші посилання. Зверну увагу. Є людина яка займається даною проблемою, але з точки зору естетики, це Галина Осиченко. Подивіться будь ласка роботи, тому що у неї ціла серія публікацій якраз присвячена цьому напрямленню.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: І у мене ще є питання. Сергій Михайлович, скажіть будь ласка, якщо це пам'ятка сучасної архітектури, чи допускаєте Ви розміщення таких (медіа-) елементів? Якщо це, наприклад, Фостер, чи в Києві – Комаровський, чи Більський чи інші київські архітектори. Чи Ви пропонуєте на цих фасадах щось таке розміщувати?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Я не давав оцінок, чи це буде добре чи це погано, але я розглянув таку можливість коли інтеграція медіа-засобів відбудеться на етапі розробки проєкту, ось є схема цьому присвячена, або коли організація медіа-засобів відповідає допоміжному етапу, як от меблювання в готовому об'єкті. Чим на більш пізніх етапах інтегруються медіа-засоби, тим менше залишається можливостей створити взаємопов'язаний медіа-архітектурний простір.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: Відповідайте на питання, як Ви до цього відноситеся, що з цим робити? Якщо це пам'ятка, наприклад, сучасної архітектури? Якщо архітектора вже немає, або якщо замовник хоче щось розмістити але архітектор не хоче, що робити? Як вирішити це питання з вашої точки зору?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: З моєї точки зору, якщо інтеграція медіа-засобів покращить архітектуру та її функціонування – це доцільно, якщо погіршить – не доцільно. Кому судити чи це буде гірше чи краще – я затрудняюсь відповісти.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: Відповісти гірше чи краще Ви повинні, Ви фахівець.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Є громадськість, є багато сторін які насправді впливають на це.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: Громадськість підключається коли немає власної точки зору, добре, дякую.

Професор, доктор архітектури Валерій ТОВБИЧ: Тобто сама медіа-інформація може або спотворити об'єкт або «витягнути» його.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: Вам на захисті обов'язково зададуть це запитання і потрібно визначитись.

Професорка кафедри, доцентка, кандидатка архітектури Людмила БАЧИНСЬКА: в світлі того про що вас запитував Віктор Олександрович, я хочу нагадати таку ситуацію. По перше маленьке зауваження: «аналіз медіа-впливу на архітектуру...» чи «аналіз медіа-впливу в архітектурі...»? Для роздумів.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Все ж таки «в архітектурі».

Професорка кафедри, доцентка, кандидатка архітектури Людмила БАЧИНСЬКА: Але ж я хочу вам нагадати, що взагалі формування крупних міст відбувається таким чином, що у просторі утворюється якийсь центр, об'єкти торгово-розважальні можуть бути присутні, але ж можуть бути і інші об'єкти. Тоді виникає така ситуація, що усі, звичайно, захочуть мати медіа-засоби щоб запросити відвідувачів – Ви собі уявляєте, коли сформується комплекс таких будівель, це може утворити своєрідний медіа-шум, в якому важко буде визначити що головне, а що другорядне. Питання вам таке, чи думали над тим як запроектувати такий простір і можливо ввести якісь обмежувачі, щоб інформація, яка буде вилитись на людину була дозованою і сприймалася нормально?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: я про це думав і писав, що доцільно розробляти державні будівельні норми, доповнювати їх стосовно візуального забруднення простору. Погоджуюсь, що потрібно регулювати такі речі.

Доцентка, кандидатка архітектури Тетяна ЛАДАН: Чи думали Ви про ефект «двадцять п'ятого кадру», який може бути застосований не медійниками, але архітекторами, для покращення стану людей навколо медійних об'єктів, і в цілому щоб позбутися механічної структури простору. Вже в середині ХХ ст. було з'ясовано, що ортогональна сітчаста структура пригнічує людей, від неї варто відмовлятися, а медійна сітка вдягнена на фасад може змінювати форму. Які ваші погляди на архітектурний «двадцять п'ятий кадр»?

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: стосовно двадцять п'ятого кадру, на даний момент 25 кадрів це один із стандартів зйомки, я не думаю що 25 кадр на щось впливає, адже 25 кадрів і 50 кадрів (за секунду) це найбільш поширені формати відео на сьогодні. Людина сприймає всі ці кадри, якщо маємо меншу їх кількість (24 fps), зображення виглядає більш «кінематографічним», ближче до того що ми звикли бачити очима. Але вплив на підсвідомість я не розглядав, це цікаве запитання і окрема область дослідження.

Професор, доктор архітектури Валерій ТОВБИЧ: Тематичне обмеження – важливий елемент, тому що торгово-розважальні комплекси переважно знаходяться за межами міста, у передмісті, але тим не менш, навколо них з'являється середовище яке впливає на зміст того що транслюється, воно має якимось кореспондуватись. Хоча б тезисно необхідно зробити це зауваження, що обмеження мають бути. Не може бути, наприклад, біля Михайлівського Золотоверхого відтворений певний контент на торговельному центрі. Хоча б текстово таке обмеження має бути задане.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Дякую, погоджуюсь, що цьому потрібно приділити увагу.

ОБГОВОРЕННЯ:

Доктор архітектури, професор: Олег СЛЄПЦОВ: Дисертант вступив у аспірантуру в 2012 році, закінчив у 2015. За цей час я кілька разів підштовхував його і нарешті мені це вдалось. Історія цієї роботи така, він вчився у нас, мова йшла щоб вступати до аспірантури, я порекомендував Костенка Олександра Яковича, він був людиною активною, йому це було цікаво, розпочали роботу, потім вийшло як вийшло... Я повинен був допомогти із завершенням цієї роботи, але насправді вона тільки розпочиналась, багато що ми переробили.

Хочу сказати щодо основних речей які сьогодні прозвучали. По перше, щоб все це простіше було зробити, вибудувати саму ідеологію дослідження, ми її обмежили типологією. Якщо б взагалі розглянули, центр міста – там би і пропали. А так, є обмеження типологічні, можна обмежуватись просторами, об'ємами, поверховістю, місцями де простори ТРК знаходяться і т.д. Інше обмеження стосується того, що архітектор, в даному випадку, командний

гравець, бо є інвестор, медіа-фахівці, отже архітектор не є останньою фігурою яка приймає рішення, це відчувається. Тому ми бачимо різні картини в житті.

Наступне: це не звична робота для всіх нас, тому що ми звикли до теоретичних наукових робіт або типологічних робіт, а тут завдання поєднує різні наукові напрямки і різні професійні напрямки, тому це дуже складна задача яку Сергій перед собою поставив. Ви правильно сказали: «скажи свою точку зору», в даному випадку, це буде та фінальна оцінка яку ми можемо сприймати або не сприймати, на цьому етапі. Бо існує стільки факторів, чи буде на певній площині певна медіа-історія, її затверджують в певних структурах, щоб повідомлення задовольняло вимогам публічного відтворення.

На початку дослідження були декларовані «принципи», і так як ця робота довго тривала, починалась, пропадала, знову починалась і нарешті вона має шанс бути завершеною - напрямок щодо принципів є застарілим, він обмежує дослідження. Ми обговорювали це з колегами, виходячи з тої методики яка є розширеною і відповідно до того як Ви доповідали – варто подумати над назвою «Методичні засади синтезу медійних засобів і технологій в архітектурі торгово-розважальних комплексів», чи «Методичні основи синтезу...».

Також думали над фіналом, це складна річ в даній роботі, тому що це концепти які можуть бути ті чи інші. Взагалі, якщо ці медіа-структури працюють у місті, це відбувається вже не в межах об'єкта але в просторі. Ми це докладно не розглядали, адже я вважаю це складною задачею подальших досліджень щодо містобудівних обмежень чи завдань.

Від себе хочу сказати, я радий тому що ми доходимо до фіналу, я бажаю щоб ми старались усе це завершити, усі побажання проаналізуємо і візьмемо до уваги і хочеться швидше вийти на захист. Я думаю над тим хто може бути опонентом, знайти фахівця даного напрямку – теж складне питання. Поки що невідомо хто буде опонентом.

Вітаю тебе (Сергій) і кафедру.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Дякую.

Професор, доктор архітектури Валерій ТОВБИЧ: У мене була пропозиція стосовно Галини Осиченко (опонентка), але вона (за процедурою) не зможе.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: Я думаю, що можна залучити Проскурякову.

Дизайн середовища є у Рівному.

Доцент, кандидат архітектури Гліб УШАКОВ: Ще була кандидатська дисертація на цю тему Оксани Чепелик.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: Може бути і Микола Яковлев. Також спеціалістка з Харківської академії дизайну. Також Криворучко Н.І.

Професор, доктор архітектури Валерій ТОВБИЧ: Переходячи до виступів, я скажу, що робота піонерна, вона скоріше відкриває напрямок. Є таке поняття – робота відкриває напрямок, вона не закриває напрямок, а відкриває. Дослідження, так би мовити, інше, і це добре.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: Костенко Олександр Якович відкрив напрямок, а це продовження, Олег Семенович, на щастя, погодився продовжити дослідження.

РЕЦЕНЗІЇ:

Доцентка, кандидатка архітектури Наталія МЕЖЕННА: У мене є рекомендації. Я читала і текст роботи і автореферат. Тематика роботи є складною та багатогранною саме тому, що знаходиться на межі різних наук та спеціальностей. Також вона є досить новою та напряму залежить від технічних рішень, можливостей, соціальних та психологічних характеристик суспільства. У дослідженні автор спирається на методи перенесення досвіду з інших галузей знань, навіть з кіномистецтва. Дослідження є надзвичайно актуальним на сучасному рівні розвитку суспільства, коли реальні вимоги дещо випереджають теоретичну базу, тому аналіз, моделі та авторські класифікації, що наводить Сергій Трофимчук представляються базовими та прогностичними.

Тематика роботи дуже актуальна для міст України, що з одного боку, почали активно забудовуватися саме торгово-розважальними комплексами, а з іншого потребують відновлення та глобальних реконструкцій. Є багато прикладів гармонійних та професійно запроектованих ТРЦ, інших громадських споруд з інтегрованими в них медійними технологіями, але, правду кажучи, більшість громадських будівель, що з'явилась протягом останніх десятиріч, запроектовані та побудовані невеликим коштом та у дуже короткий термін. І зазвичай, медійність обмежена пано на фасадах, є незмінною та не має єдиної ідейної концепції, не має зв'язку з інтер'єром будівлі. Користуючись прийомами, що запропоновані у роботі, можливо навіть недорогими медійними засобами отримати архітектурне розмаїття як фасадної структури, так і загального об'ємно-просторового образу будівлі.

Технічний прогрес в таких галузях як відео-інсталяції, доповнена реальність, 3-D мапінг, цифрове моделювання різних рівнів і типів та інші сучасні медійні засоби та технології дозволяють створювати архітектуру, якої раніше не було, частково віртуальну, частково інтерактивну. У роботі сформульовані принципи поєднання складових: віртуальної – медійної та матеріальної – архітектурної у традиційному розумінні.

За глобального відновлення архітектурних пам'яток України після воєнних руйнувань, як раз медійна складова може бути однією з ведучих при реконструкції зовнішнього вигляду зруйнованих або частково пошкоджених будівель, районів, міст. Віртуальна реконструкція може бути дуже прогресивним способом відновлення, при чому показати розвиток пам'ятки у часі та на різних етапах її існування, навіть без реальної реконструкції, якщо це не можливо за певних умов.

Значною перевагою цього наукового дослідження можна вважати як раз моделювання задач, способів та методів при залученні медіа-структур. У роботі наголошується на імітаційному попередньому моделюванні, просторово-часовому розгортанні основної інформаційної ідеї, що як раз надає рекомендації для архітекторів, спираючись на соціально-психологічні складові споживачів. Такі висновки є більш довговічними у часі, тому що не прив'язані напряму до технологічних складових, технічного процесу та технологій, а спираються на архітектурні принципи та психологію сприйняття.

Наголошено на швидкому прогресі різноманітних медійних структур та підходів, зокрема засобів доповненої реальності та їх зв'язку з тенденціями скорочення площ для складів та товарних експозицій на користь різноманітних «віртуальних експозицій».

Хоча автор й окреслив межі дослідження торгово-розважальними комплексами у великих містах, результати можна застосовувати і впроваджувати для усіх будівель та споруд з подібними умовами, тобто тих, де можуть бути застосовані медійні засоби та технології. А такі технології зараз використовують як своєрідні «родзинки» навіть у житлових комплексах, наприклад КУБ у ЖК «Chicago Central House».

Слід зазначити, що поняття медійних структур в архітектурі досить нове, а для архітектурної термінології – маловивчене та науково недосліджене. Але автор дослідив досить велику кількість суміжних наукових робіт, проаналізував практичний досвід проектування найкращих світових зразків та зробив авторські моделі та висновки.

Особливо корисними є загальні висновки, де сконцентровані пропозиції автора стосовно вирішення конкретних проблем, рекомендації принципів та прийомів вирішень синтезу медійних структур в екстер'єри та інтер'єри.

Важливим здобутком автора є введення опорного понятійного апарату що до новітньої тематики та розширення існуючої. Такі моделі полегшать процес подальших досліджень та проектування.

До деяких недоліків та побажань можна віднести:

- велику кількість локальних висновків та класифікацій у тексті, бажано було б їх об'єднати та узагальнити;
- застосування нової термінології, децю занадто різноманітної, бажано було б пояснити деякі терміни та винести їх у термінологічний словник.

Робота має суттєве значення як для розвитку сучасних та подальших теоретичних досліджень, так і для практичного застосування, її результати можуть бути використані також і у навчальному процесі. Дисертація «Принципи синтезу медійних засобів і технологій в архітектурі торгово-розважальних комплексів» відповідає спеціальності 18.00.01 – «Теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури», а також вимогам ВАК України щодо кандидатських дисертацій.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Дякую.

Професорка, докторка архітектури, нострифікована докторка хабілітована Юлія ІВАШКО: Шановні присутні, офіційну рецензію я дала, коли я побачила експозицію в цілому, хочу описати своє враження. Експозиція роботи справляє враження цілісності. Тема є надзвичайно актуальною, якщо подивитись як це відбувається за кордоном – сучасні медіа-засоби активно впроваджуються, особливо в розвинених країнах, і вони фактично стають таким віртуальним засобом формотворення.

Відносно внеску, дійсно, робота дуже незвична, новаторська і потрібна. Якщо ми хочемо відірватися від старих пострадянських засад і вийти на рівень світової архітектури, ми повинні оперувати, у тому числі, віртуальною мовою формотворення.

Відносно експозиції, мені б хотілося щоб окрім схем з'явилися кольорові фотографії фасадів. Мені не вистачає кольорових фотографій-прикладів архітектури. Можливо, там де «перебиваються» глави варто дати акцентні кольорові місця з фотографій фасадів або проектних пропозицій, це урізноманітнить архітектуру і підкреслить висновки.

Робота актуальна, Ви йдете як першопроходець, тим хто йде першим завжди важко, бо важко на когось спиратись, сперечатись, відстоювати свою думку. Це новий напрям, ми відриваємось від старого і пробуємо відповідати загальносвітовим тенденціям. Залишається Вам побажати сміливості. Видно що робота зроблена власноруч, є завершеною авторською працею, виконаною відповідно всіх вимог МОН які висуваються до кандидатських дисертацій. Тому я вважаю, що всі зауваження які тут звучали підуть на користь, Ви їх врахуєте, робота стане ще кращою. Я щиро вітаю наукового керівника і Вас, і щиро бажаю успішного захисту.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Дякую.

ВИСТУПИ:

Професорка кафедри, доцентка, кандидатка архітектури Людмила БАЧИНСЬКА: Я хочу нагадати, Віктор Васильович Чепелик, він часто згадував слова Віктора Гюго: «краще ворог хорошого». З точки зору цієї композиції –

робота є завершена, її можна подавати сміливо. Коли там ще фотографії з'являться, додаткові аркуші – не знаю, мені здається роботу потрібно подавати як вона є.

У мене є одне зауваження. Зауваження пов'язане із характером Сергія Михайловича, тихим, спокійним. Ваша робота це бій, Вам потрібно всім довести, що робота відповідає... З цього приводу я хочу Вам порадити подивитись на роботу з точки зору зв'язку кожної частини, тобто кожна наступна частинка має формуватись на основі попередньої. Потрібно доповідати, враховуючи ось цей ланцюжок. Тобто, «зроблено те і те, це є основою для того щоб проаналізувати щось інше» і т.д. Так робота буде виглядати краще, це недолік Вашої доповіді. Ось таке побажання і, звичайно, вітання кафедри тому що завершена робота.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Дякую.

Професор, доктор архітектури Віктор ТІМОХІН: Я вчора дивився новини в Інтернет. На Виноградарі художниця Євгенія Фуллен почала черговий мурал і він попав якраз на твір Едуарда Більського, який на жаль вже помер. Я чому це згадав, тому що якраз був на п'ятому курсі і працював у майстерні Більського, а він в той час працював над Виноградарем. Чому я задавав такі питання, ми знаємо звідки корениться ця проблема: мурали, стріт-арт це напрям який існує в інформаційному постіндустріальному суспільстві де є середній клас. На жаль, ми тягнемось до Європи але середнього класу у нас немає, масової культури теж поки що немає, хоча це елементи отієї масової культури. Тому тяжко сприймається все це, тому я задавав питання як Ви відноситеся? Ви повинні мати свою точку зору, а вона засновується на тому, що такі речі доцільні в Берліні, де є середній клас... Ви повинні розуміти, що є Чарльз Дженкс, який казав про двошаровість художнього образу, із його зрозумілістю для мас і професіоналів. І це корениться від того.

Я мав багато бесід з Вашим першим керівником Олександром Яковичем Костенком, він був захоплений цією ідеєю і він теж розумів, що не всяка архітектура підходить для застосування елементів стріт-арту. Безумовно Ви зробили правильний крок і обрали торговельно-розважальні комплекси, але тут існує момент який відсутній в роботі, це нова естетика, це інше відношення до образу, до стилю і т.д. Це фактично перекручування Тріади Вітрувія, але про це Ви повинні знати трошки більше ніж всі ми і зуміти відповісти на це питання, а питання буде дуже просте. Тому що є елементи класичної сучасної архітектури з живими чи не живими майстрами, які можуть дати дозвіл, а можуть і не дати дозвіл на ці речі.

Ми з Олегом Семеновичем розмовляли: так, робота по 18.00.01, але ж не зовсім зв'язана назва із змістом і висновками. Мені здається правильною пропозиція Вашого керівника з тим щоби узгодити ці питання. Мені здається,

що справа іде про «Методичні засоби організації...» чи «Методичні засоби реорганізації...».

Деякі елементи: заключний планшет по першій главі називається «Класифікація традиційних медіа-засобів». Дивлюсь на заключний планшет по другій главі: «Класифікація архітектурних медіа-структур». Розумієте, якщо перше – «Класифікація традиційних...», напевно, друге – «Класифікація сучасних...». На це потрібно звернути увагу.

В цілому, щодо доповіді, потрібно розставляти акценти, весь час тримати на думці мету і задачі дослідження. Коли Ви так доповідатимете, доповідь «битиме» в одну точку. Яка це точка? Точка зору. В композиції, в літературі, в поезії, в пластичних мистецтвах є такий термін – точка зору. Будь який витвір: архітектурний, естетичний, художній, з ознаками просторовості, часовості, часо-просторовості... Те що Ви пропонуєте, це вже не пластичне мистецтво, це якийсь мікс просторово-часового мистецтва. Це потрібно розуміти, і Ви повинні виробити якусь точку зору на це.

Мова йде про глибинні моменти, і в цьому я вбачаю не зображення з глянцевого журналу, а те як ми сприймаємо архітектуру. Раніше це було сприйняттям тектонічного, пластичного і витонченого мистецтва. Зараз сприйняття весь час змінюється, збагачується літературою, театром, танцем, інсталяцією, воно переходить з галузі пластичних і тектонічних мистецтв в галузь просторових. І, безумовно, це пов'язане з естетикою, і завжди будуть питання щодо цього. На жаль, у кращому випадку, сьогодні мистецтво це елегантна інженерія. Немає таких понять як Тріада Вітрувія. Ми повинні розуміти, що ми робимо і куди ми рухаємось. Це піонерна робота саме у цьому щоб зрозуміти, що архітектура не тільки пластичне і тектонічне мистецтво, тому що тектоніка руйнується, на будь яких фасадах, у будь якому випадку. Ви відкриваєте новий напрям, де Ви показуєте, що поряд з інсталяцією, поряд із стріт-арт, поряд з муралом Ви пропонуєте щось своє. Якщо Ви це зрозумієте, напевно, все це дуже гарний матеріал щодо методів. Другий розділ у Вас називається «Методи...», на цьому і потрібно робити акцент.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Дякую

Доцентка, кандидатка архітектури Тетяна ЛАДАН: Слухаючи пропозиції, зауваження у мене виникло таке враження, що Ваша експозиція сама могла б бути медіа-фасадом. Зараз вона відображає військовий час. Ви взяли сірий, чорний і червоний колір – напружена гамма. Оскільки Ваша робота спрямована на майбутнє, варто було б взяти більш позитивну кольорову гамму. Або доповнити експозицію медіа-інсталяцією.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Дякую

Професор, доктор архітектури Валерій ТОВБИЧ: У доповнення, потрібно звернути увагу, що будь які малюнки мають бути з посиланням на джерело.

На завершення, якщо немає більше бажаючих виступити, я скажу: по перше, потрібно проговорити із науковим керівником і трошки змінити назву, зробити це швидко, бо зміна потребуватиме часу. Друге, робота новаторська і напрямок новаторський. Варто якось це відзначити, можливо попередньою гіпотезою. Можна гіпотезою зафіксувати Вашу ідеологію. Можливо є сенс розділити медіа-фасади існуючих будівель і новобудов. Ну і третє: подивіться Єфімова, дуже цікаві роботи: публікації, підручники посібники.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Дякую

2. УХВАЛИЛИ:

2.1. Дисертація асистента Сергія ТРОФИМЧУКА схвалюється, з умовою врахування наданих зауважень і пропозицій.

Доповідач, Сергій ТРОФИМЧУК: Я хотів би всім подякувати за час, за Ваші зауваження. Також хотів би подякувати Олегу Семеновичу, без нього, я думаю, що не дійшов би до цього етапу. Дійсно, була зроблена велика робота, і великий проміжок часу ми працювали, періодично щось змінювали, покращували. Також я хотів би подякувати своєму першому керівнику – Костенку Олександровичу Яковичу, який мене спонукав до розвитку цієї теми і дуже багато зусиль вклав в цю роботу.

Рішення ухвалено шляхом відкритого голосування одноголосно.

Голова
Завідувач кафедри ІТА
д-р арх., професор

Валерій ТОВБИЧ

Секретар
Вчена секретарка кафедри ОААП
канд. арх., доцентка

Тетяна ЛАДАН

З оригіналом згідно
Секретар
Вчена секретарка кафедри ОААП
канд. арх., доцентка

Тетяна ЛАДАН

«31» жовтня 2023 р.

Лідиса - прор. Тавіца В. та
Ладан Т. Заевідую:
Секретар Вченої ради КНУБА
Жес - Ілюкшменко!